

"Wykonanie kary ograniczenia wolności i rola samorządu lokalnego w readaptacji społecznej skazanych".

Konferencja organizowana przez Prezesa Sądu Okręgowego w Słupsku pod patronatem Pana Stanisława Chmielewskiego Sekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości RP

W dniu 3 października br. w Sądzie Okręgowym w Słupsku odbyła się konferencja na temat „Wykonanie kary ograniczenia wolności i rola samorządu lokalnego w readaptacji społecznej skazanych”, nad którą patronat honorowy sprawował Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Kara ograniczenia wolności, w szczególności w formie pracy społecznie użytecznej od wielu lat, nie tylko w Polsce, ale i w całej Europie, staje się alternatywą dla bezwzględnej kary pozbawienia wolności w przypadku sprawców przestępstw i wykroczeń o relatywnie niewielkim stopniu społecznej szkodliwości. Bez większej przesady można stwierdzić, że w okręgu działania Sądu Okręgowego w Słupsku, nie tylko się staje, ale już jest taką alternatywą. Jest to wynik szczęśliwego splotu wielu okoliczności, do których należy zaliczyć z jednej strony otwartość i zrozumienie samorządów dla tej formy zadośćuczynienia za popełnione przestępstwo lub wykroczenie, a z drugiej strony – aktywność kuratorów sądowych pozyskujących coraz to nowe podmioty, w których mogłaby być ona wykonywana. Harmonijne współdziałanie kuratorów z przedstawicielami samorządów i organizacji pozarządowych stwarza odpowiednie warunki dla wykonania tej kary. Sytuacja taka daje sędziom gwarancję, że ich orzeczenia zostaną niezwłocznie i efektywnie wykonane, a to z kolei wpływa na szeroki zakres stosowania tej kary w orzecznictwie sądów w obszarze właściwości okręgu słupskiego.

W konferencji wzięło udział blisko 100 osób. nich których pan Stanisław Chmielewski, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, pani sędzia Małgorzata Gerszewska - Wiceprezes Sądu Apelacyjnego, pan Maciej Kobyliński - Prezydent Miasta Słupska, pan sędzia Krzysztof Mycka - Naczelnik Wydziału Kurateli w Ministerstwie Sprawiedliwości, pan Andrzej Martuszewicz - Przewodniczący

Krajowej Rady Kuratorów, pan płk Krzysztof Olkowicz - Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej oraz 14 sędziów, Wiceprezes Sądu Okręgowego, Prezesi Sądu Rejonowego w Bytowie i w Człuchowie, 42 przedstawiciele władz samorządowych: burmistrzowie i wójtowie, przewodniczący i członkowie rad miejskich i gminnych, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz zakładów pracy i innych podmiotów, w których wykonywana jest kara ograniczenia wolności, a także 32 zawodowych kuratorów sądowych ze wszystkich sądów w okręgu słupskim.

Pan Stanisław Chmielewski, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości i pan Maciej Kobyliński, Prezydent Miasta Słupska w swoich wystąpieniach podkreślali wyjątkowe znaczenie społeczności lokalnej i samorządu terytorialnego dla sprawnego i efektywnego wykonania kary ograniczenia wolności, podkreślając zarazem pozytywne efekty

ubiegłorocznej nowelizacji prawa karnego, ograniczające nadmierne - z punktu widzenia samorządów – obciążenia. Wskazywali również na konieczność dalszych ułatwień dla samorządów, co mogłoby się przyczynić do jeszcze szerszego stosowania kary ograniczenia wolności.

Pan sędzia Krzysztof Mycka, Naczelnik Wydziału Kurateli w Ministerstwie Sprawiedliwości omówił doniosłą rolę, jaką odgrywa ta kara w polskim systemie karnym i w polityce karnej państwa. Podkreślił, że okręg Sądu Okręgowego w Słupsku, jest na skalę krajową liderem pod względem ilości orzekanej i wykonywanej kary ograniczenia wolności.

Pan sędzia Dariusz Dumanowski, Prezes Sądu Okręgowego w Słupsku przedstawił analizę orzecznictwa dotyczącego kary ograniczenia wolności w okręgu słupskim, w poszczególnych sądach rejonowych i w porównaniu do średniej krajowej.

Z kolei kurator Krzysztof Gierszyński, zastępca kuratora okręgowego w Sądzie

Okręgowym w Słupsku, przedstawił kwestie związane z tą karą, z perspektywy kuratorów zawodowych nadzorujących i organizujących wykonanie kary w okręgu słupskim, nie tylko w ujęciu statystycznym, ale także podkreślił aktywność kuratorów w środowisku lokalnym, która doprowadziła do bardzo dobrej współpracy z samorządami i podmiotami, w których wykonywana jest kara.

Kurator dr Michał Szykuć, kierownik zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Łęborku w swoim wystąpieniu akcentował filozoficzno – etyczne i pedagogiczne wymiary kary ograniczenia wolności. Kara ta realizowana w społeczeństwie i w oparciu o jego lokalne zasoby, ma głęboki wymiar humanistyczny i

humanitarny, potępia naganne czyny, ale nie piętnuje sprawcy, nie wyrzuca poza nawias, nie izoluje go od społeczeństwa, a społeczeństwu daje sposobność do odpowiedzialnej pomocy jednemu z tych swoich członków, którzy się w życiu pogubili.

W drugiej części konferencji, skoncentrowano się przede wszystkim na doświadczeniach podmiotów organizujących, realizujących i nadzorujących wykonanie kary ograniczenia wolności. Duże jednostki samorządowe, do których na naszym terenie zaliczyć można tylko Miasto Słupsk, posiadają zdecydowanie większy potencjał dla tworzenia warunków do wykonywania kary ograniczenia wolności, niż jednostki średnie (jak Chojnice czy Lębork) i małe (Bytów, Człuchów i Miastko). Zorganizowanie w takim środowisku systemu wykonywania kary wolnościowej wymaga od jego liderów nie tylko otwartości i odpowiedzialności, ale też kreatywności. Odpowiednio, od kuratorów w mniejszych ośrodkach, jeszcze nie dawno określanych jako obszary strukturalnego bezrobocia, wymaga dużej operatywności i daru przekonywania, że kara tak wykonywana ma sens, nie dlatego że jest „trendy” w Europie, ale właśnie dlatego, że jest korzystna tu i teraz dla obywateli naszych małych ojczyzn.

Przedstawiciele małych i średnich jednostek samorządowych dzielili się swoimi doświadczeniami w współpracy z sądem rejonowym, a w szczególności z kuratorami na

ich terenie, w zakresie organizacji wykonania kary ograniczenia wolności. Wiele mówili o swoich pozytywnych doświadczeniach, ale wskazywali także na problemy, które wymagają jeszcze poprawy i dopracowania. W tej części referaty wygłosili pan Tomasz Borowski, Przewodniczący Rady Miejskiej w Miastku i pan Sławomir Tutakowski, Kierownik Referatu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Lęborku, a także pani

Wioletta Mielczarek z Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Słupsku, który aktualnie przyjmuje największą bodaj liczbę skazanych na karę ograniczenia wolności w okręgu słupskim. Pan kurator Piotr Kopania przedstawił doświadczenia zespołów kuratorskich w okręgu w zakresie organizowania i wykonania ogromnej liczby orzeczeń kary ograniczenia wolności w naszym okręgu. Dokonał też porównań zmian, jakie dokonały się po 8 czerwca 2010 roku, kiedy to całość zadań związanych z wykonaniem kary ograniczenia wolności została powierzona kuratorom.

Obu częściom konferencji towarzyszyła ożywiona dyskusja, która sceptykom mogła bez wątpienia dostarczyć wielu inspiracji do upowszechnienia tej kary w społecznościach lokalnych. Z kolei przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości z wielką uwagą wsłuchiwali się doświadczenia i refleksje sędziów, przedstawicieli samorządów i kuratorów oraz przyjmowali postulaty i propozycje w zakresie upowszechnienia tej kary. Wszyscy uczestnicy podkreślali

potrzebę i głęboki sens konferencji oraz konieczność kontynuowania podobnych spotkań w przyszłości.

Po zakończeniu konferencji w Sali Konferencyjnej Sądu Rejonowego w Słupsku odbyło się spotkanie Sekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości pana Stanisława Chmielewskiego z kuratorami okręgu słupskiego. W spotkaniu tym uczestniczyli także Prezes Sądu Okręgowego pan sędzia Dariusz Dumanowski, Przewodniczący Krajowej

Rady Kuratorów pan kurator Andrzej Martuszewicz i Naczelnik Wydziału Kurateli w Ministerstwie Sprawiedliwości pan sędzia Krzysztof Mycka.

Na stronie Sądu Okręgowego w Słupsku można zobaczyć materiały z konferencji <http://www.slupsk.so.gov.pl/index.php?p=new&idg=mg,1&id=237&action=show>.

Tekst: Tadeusz Jedynak

Zdjęcia: kurator Paweł Ziółkowski